

Pažangios edukacinės technologijos dar nėra plačiai taikomos Lietuvos mokyklose dėl įvairių infrastruktūros ir žinių trūkumo priežasčių. Šiandien, kai švietimo sistemas visame pasaulyje siekiama pritaikyti kiekvienam mokiniui ir individualizuoti, technologijos tampa ypač svarbios.

Kauno technologijos universiteto (KTU) mokslininkai siekia padėti mokytojams geriau suprasti savo mokinių poreikius ir kurti individualizuotas mokymosi galimybes, pasitelkiant dirbtinio intelekto sprendimus.

KTU tyrėjų komanda iš Socialinių, humanitarinių mokslų ir menų fakulteto bei Informatikos fakulteto kartu su mokytoja eksperte iš Panevėžio Juozo Balčikonio gimnazijos bei užsienio tyrėja iš Bolonijos universiteto (Italija) pradeda vykdyti naują mokslo projektą „Dirbtinis intelektas įtraukiam vyresniųjų klasių mokinių mokymui(si)“.

Lietuvos mokyklose - trukdžiai naudotis technologijomis

Mokytojai vis dar susiduria su iššūkiais, trukdančiais naudotis pažangiomis edukacinėmis technologijomis.

„Dažniausiai tai yra susiję su nepakankama mokymo įstaigos infrastruktūra, nepakankamu prieinamo turinio lietuvių kalba ar edukacinių technologijų integravimo į ugdymo procesą žinių stoka. Kartais ir dėl pačių mokytojų požiūrio – kai jiems trūksta pasitikėjimo edukacinių technologijų nauda“, – sako KTU dėstytoja doc. dr. L. Daniusevičiūtė-Brazaitė, tyrėja ir projekto vadovė.

Projektu siekiama skatinti dirbtinio intelekto (DI) integraciją į įtraukujį švietimą vidurinėse mokyklose. Tai apima ir DI grįstų sprendimų kūrimą ir integraciją. Siekiant stiprinti švietimo inovacijas ir rengti specialistus, gebančius spręsti šiuos iššūkius, KTU Socialinių, humanitarinių mokslų ir menų fakultete pradedama vykdyti nauja bakalauro studijų programa „Edukacinės sistemos“.

Projekte besidarbuojantys mokslininkai pabrėžia, kad labai svarbu užtikrinti reikiamą tiek mokytojų, tiek administracijos profesinį tobulėjimą, kad būtų priimti tinkami sprendimai, susiję su reikalingomis DI priemonėmis klasėse. Ne mažiau svarbus ir gerosios praktikos sklaidos aspektas.

„Reikalingi ne tik į scenarijų analizę orientuoti tyrimai, tačiau ir rezultatų sklaida tarp mokytojų, kad jie galėtų priimti sprendimus, susijusius su tikslingu DI įrankių pasirinkimu ir taikymu klasėje, supratimu, kaip tos priemonės veikia, kokie galimi iššūkiai ir rizikos“, – teigia projekto vadovė ir tyrėja.

Sieks įgalinti įtraukujį švietimą

Pagal Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymą, įtraukusis švietimas – tai sistema, leidžianti kiekvienam žmogui tobulėti, ugdyti savo galias ir gebėjimus, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę mokymosi, socialinėje, kultūrinėje ir (arba) kitoje veikloje ir nebūti diskriminuojamam dėl įvairovės, švietimo poreikių ir (arba) švietimo pagalbos poreikio.

„Viena vertus, įtraukujį švietimą skatina idėja apie asmenų teises į švietimą ir tobulėjimą.

Kita vertus, tai yra atsakas į pokyčius, kai mokymosi bendruomenės tampa vis įvairesnės. Atsižvelgiant į tai svarbu nustatyti sisteminius ir individualius (kognityvinius, emocinius, epistemologinius, socialinius-etinius) apribojimus, keliančius iššūkius įtraukiamam švietimui“, – teigia doc. dr. L. Daniusevičiūtė-Brazaitė.

Pagrindinės projekto veiklos apima tiek esamus, tiek į ateitį orientuotus DI sprendimus, skirtus įtraukiam ugdymui, analizę iš mokytojų perspektyvos ir egzistuojančių spragų identifikavimą.

Remiantis parengta metodika, bus surengta 10 išsamių individualių interviu su švietimo politikos formuotojais ir 5 fokus grupės diskusijos su švietimo vadovais. Projekto metu bus sukurtas DI įrankių rinkinys, kuris padės mokytojams atpažinti mokinių stipriąsias ir silpnąsias puses bei pasiūlys individualizuotas mokymosi rekomendacijas.

„DI pagrįsti diagnostiniai testai ir pokalbių robotai leis mokytojams geriau suprasti mokinių emocinius, socialinius ir pažintinius poreikius. DI įrankių integravimas į įtraukujį ugdymą leis suasmeninti mokymosi patirtį, teikti papildomą pagalbą įvairių poreikių turintiems mokiniams“, – sako tyrėja.

Prototipo sistemos kūrimas bus paremtas diagnostiniais testais bei scenarijais su pokalbių robotu, kurie bus individualizuoti pagal mokinių poreikius. Bus pateikiamos personalizuotos mokymo programos rekomendacijos, grįstos individualiais mokymosi profiliais.

Prisidės prie švietimo sistemos pokyčių Lietuvoje

Pasak projekto tyrėjų komandos, vienas svarbiausių uždavinių – sukurti DI paremtą prototipą, skirtą vidurinių mokyklų mokinių mokymui ir mokymuisi suasmeninti.

Prototipas bus integruotas į jau plačiai vidurinėse ir aukštosiose mokyklose naudojamą „Moodle“ mokymosi platformą, todėl diegimas bus paprastas ir prieinamas daugeliui Lietuvos mokyklų. Tai padės užtikrinti vienodas mokymosi galimybes visiems. Mokytojams bus pateikti praktiniai įrankiai ir metodikos, kaip taikyti DI įrankius klasėje – tai turėtų palengvinti ugdymo procesą ir padidinti jo efektyvumą. Taip pat bus pateiktos rekomendacijos politikos formuotojams ir mokyklų vadovams, kurios padės priimti sprendimus dėl įtraukiojo ugdymo plėtos.

„Tikimasi, kad projektas skatins įtraukiojo ugdymo plėtrą Lietuvoje, ir bus pavyzdys, kaip taikomi DI sprendimai gali prisidėti prie geresnių mokymosi rezultatų visiems mokiniams. Tai prisidės prie įtraukaus ugdymo vidurinėse mokyklose sėkmingos politikos įgyvendinimo, galiausiai praktinės naudos mokytojams, moksleiviams, jų tėvams ir visai visuomenei“, – sako doc. dr. L. Daniusevičiūtė-Brazaitė.

Minimas projektas, vykdomas 2025–2028 m., yra finansuojamas Lietuvos mokslo tarybos, edukologijos tyrimų proveržio programos lėšomis. Projekto Nr. 10-044-P-0001 / P-EDU-23-6. Projekto pavadinimas: „Dirbtinis intelektas įtraukiam vyresniųjų klasių mokinių mokymui(si)“. Projekto vadovė: doc. dr. L. Daniusevičiūtė-Brazaitė.

[Daugiau apie tyrimą: Edukacinių tyrimų proveržis – Dirbtinis intelektas įtraukiam vyresnių](#)

[klasių mokinių mokymui\(si\) \(AI4IE\) - Kauno technologijos universitetas | KTU](#)

